

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 3 kr. Kereskedelmi és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Obstruáló ellenzék.

(Sz. N.) Az öreg Tisza Kálmán, országunknak ez a providenciális államférfia, egy újságírótól megkérdezte a felől, hogy mikor tart beszámolót választói előtt, azt felelte, hogy a dolgok fejlődhetnek akképp is, hogy beszámolásnak szüksége nem fog fenn.

Nem zafolták meg ezt a hírlapi közlést sem ő, sem intimsai. Tehát igaz. Mert a „nagy közkatona“ elejtett nyilatkozatai elég fontosnak, s úgy politikai állásnál, mint nimbuzásnál fogva mindenkori számottevők arra, hogy ha nem tettek, vagy felremagyasztattak, illetékes oldalról megzafoltassanak, vagy helyreigazítsanak.

A jól végzett munka öntudatával visszavonult agg államférfi, akinek háta mögött egy tapasztalatokban dús gazdag múlt áll, aki azonban Talleyrand hívének mutatta magát, amennyiben hosszú pályafutása alatt nem egyszer csak azért beszélt, hogy gondolatait elplepelt szavaival, most habár burkolta, de azért mégis elég érthetően nyilatkozott. Egyebet ugyanis nem olvashatunk ki a külömben szófukar nyilatkozatból, hogy ha a terrorizmus még tovább üli orgiáit a magyar ellenzék jövőtől az országgyűlésen, hát a t. képviselőházat szépen szétkergetik s akkor aztán beszámolóra igazán nincs szükség, hanem annál több programbeszédre.

Mekkora undor és mily nagyfokú elkeseredés kellett hozzá a dolgokkal szemben, hogy az öreg Tisza, aki külömben a legóvatosabb politikusok egyike, annyi nyíltsággal is jelezze a bekövetkező eshetőséget, kivált ő, aki a politikai élet legrejtettebb konyháján ma is a főszakácsok egyike.

Hogy ezen a konyhán el van határozva az, hogy a politikai méregkeverés tovább folytatása esetén a kukák, a gazda ellen mocskolódo mosogató asszonyoknak kicsi, piszkos száju seregét szétkergetik.

Az öreg Tisza nyilatkozata nyilván bizonyítja.

Hanem úgy látszik, ez a kukáknak mindegy. Döntögetik a fazekakat, behabarcsolnak az ételekbe, s minduntalan fölforgatják a mosogató csebre, melynek szennyes, mocskos leve aztán szétömlik s ott büzik egész közeletünkön.

Most, hogy az államraison s az állami élet legelemből követelményeképpen a kormány betérjesztette a zavartalan állami háztartás rendjét biztosító idemmitási javaslatot, a jóakaró ellenzék dühe újabb tápot látszik nyerni ebből is, s azt is, mint minden állami cselekményt, obstrukcióval szándékszik lehetetlenné tenni ennek a kormányának s talán minden utána következőnek.

Most — egyéb elv híján — az ellenzék radikális

és nem radikális részének egyetlen politikai dogmája az esztelen, a vak kormánygyűlölet.

S ez az esztelen politikai anarchizmus micsoda szörnyszülötteit hozza világra a politikai fogalmak zürzavarának!

Az indennitásban belevegyítik a politikai momentumok egész seregét, holott azoknak talán mégis csupán a költségvetésben volna helye.

Hiszen az indennitás csak a múlt évi költségvetésben meghatározott keretekben ad fölhatalmazást a kormányának az államháztartás zavartalan vezetésére s a fölött a költségvetés fölött már lezajlott összes borzalmaival az ellenzék dühtől tajtékzó kritikája.

A kiegyezési kérdések tisztán gazdasági kérdéseibe is beleviszik avult közjogi elméleteik ócska mozsarainak durrogatását s ezek puffogásáért a józan értelem hangjait nem hallják meg, még a maguk csekély nyilatkozatait sem. Hiszen maga Kossuth Ferencz elismerte, hogy a vámszövetségi javaslatok sokkal több előnyt biztosítanak nekünk, mint az eddigiek. De hát a politika nem engedi nekik ezt elfogadni. Szakszerű bírálat, alapos bemélyedés helyett csak az járja ajkaiukon, hogy eladjuk magunkat az osztráknak. Hogy mennyiben: arra a felelettel adósok maradnak, mert hát ez a politika.

Nem politika biz ez tisztelt urak! S ha az, akkor száználmas. Ez a vad kormánygyűlölet erupciója, tele salakkal, sárral, a mi legszentebb jogait az alkotmányunk beszenyezi.

És ha egykor az őrizésre hivatott pásztorok közül akadnak némelyek, akik segédkeztek, alkalmat nyújtottak a nyáj szétkergetésére, mit kívánhatunk a nyomukban leselkedő duvadaktól, amelyek a szétzülést fogvicsorítva várják?

Vegyék elő hát a jobbik eszüket, ne akarjanak el nem érhető kormányválság kedvéért bizonyos alkotmányválságot elődezni . . . s engedjenek alkalmat az öreg Tiszának beszámolóra.

A kereskedelemügyi miniszter jelentése.

Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter egy 1200 oldal meghaladó vaskos kötetben tett az imént jelentést a képviselőháznak a kereskedelemügyi minisztérium az ügyköréhez tartozó intézetek és hivatalok működéséről. Veres fonálként buzdók végig ezen a nagy kötetben az a célzat, hogy megvalósítsák a programot, melyet hivatalba léptekor adott báró Dániel és ha még nincs is elérve minden téren a tökéletesség legmagasabb foka, az elfogulatlan bírálóknak mégis el kell ismernie, hogy valamennyi téren a fejlődésben nagy haladás, az alapelveknek és az igaz-

gatásnak ilyen mértékben azelőtt soha nem konstátált szoliditása vehető észre.

De hát éppen az a kereskedelemügyi miniszter politikája és abban kell keresni a politika nagy becsét, hogy a már létezőnek messzemenő fejlesztését nem állítja a kezelés javításának útjába és hogy a már kipróbált intézmények észszerű kiterjesztése mellett folyton új közgazdasági eszközök és vívmányok után kutat, melyeknek behozatala Magyarországot a kereskedelmi és iparpolitika tekintetében legjobban kormányzott és közgazdasági tekintetben legfejlettebb államok közé sorozza.

Az államvasutak nagyszerű fejlesztése, mely vasutaknak nagyszabású tarifa- és forgalmi politikája a gyakorlatban jönnek bizonyult s melyeknek igazgatása a kontinensen a legjobbak közé tartozik; a posta, távirtda és telefon bámulatra méltó kiterjesztése, valamint az utóbbiak államosítása; a minden irányban jól átgondolt utépítések mind nem akadályozzák meg a minisztert abban, hogy kiváló figyelmet szenteljen a munkások ügyeinek is, azok védelmének, ellátásának, oktatásának és hogy önként lépjen a munkásvédő-törvényhozás útjára, melyre más államokat nagy mozgalmak szoritottak és kényszerítették.

Különösen a most említett irányban nagyszabású állami akcióval állunk szemben, mely a fenyegető bajt nemcsak a munkástörvényhozás útján, hanem egy nagyszabású és bölcs iparpolitikával is megakadályozni iparkodik. Az első sorban az ipartestületek szervezését kell kiemelni, a munkásközvetítés és a munkásszállások behozatala mellett; alapított munkásszövetkezeteket; elagottt és beteg munkásokat segélyező pénztárakat léptették életbe; szakoktatást adtak a munkásoknak és olvasóegyleteket bocsátottak rendelkezésükre kiképzésük céljából. Az iparoktatás és a gyári iskolák a kereskedelmi miniszter gondoskodásának tárgyát képezik; az ország minden vidékén szakiskolákat állítanak fel elektrotechnikusok, kézművesek és az építőipar számára és a már meglevőket javítják és nagyobbítják. A gyárak folytonos ellenőrzés és alapos felügyelet alatt állnak és még a munkások vasárnapi oktatásáról is dicséretreméltó módon gondoskodnak.

Az iparosokat buzdítják és bátorítják, hogy társulatokat és szakszövetkezeteket alapítsanak, melyeket az állam kielégítő mértékben támogat. Munkások és iparosok számára ösztöndíjakat engedélyeznek a tehetségeseknek és az arra méltóknak, minden részrehajlás nélkül. Szegény iparosoknak műhelyeket rendeznek be és segédgépeket bocsátanak rendelkezésükre hitelben, részletfizetés mellett; azonban többnyire ajándékba kapják a szegény munkások a gépe-

TÁRCZA.

Fifi, a szerelmes.

(A kulisszák mögül.)

— A Közérdek számára írta: Pakots József. —

Hogy a népszínház hölgyeivel megesett az a hallatlan igazságtalanság, melynél fogva a közönség erősebb tembeli részének megtiltatott a folyosókon való tartózkodás, Fifi a másik végletbe esett s a buskomorság színpontjai kezdtek mutatkozni rajta.

A börzeszámok lajstromába hiába jegyezték kopaszfejű börzianerek állandóan hausse-ot, a gazdag nagybácsik akár halomra halhattak, Fifi kedélye állandóan baisse-t mutatott.

Pedig hát udvara — a főkapitányi rendelet ellenére is — épen nem fogyott létszámban. A bácskai hutezrek örökösai s a jövő altábornagyi épügy látogatták, mint azelőtt, csak hogy — a lakásán. És épen ez volt, ami bántotta. A régi jó időkben — datum: a főkapitányi rendelet előtt — pályatársnőinek irigykedése kísérte az udvarlók zavargását a Fifi ajtaja előtt, ám most elcsétt ettől az élvezettől is.

Ugy járt-kelt ezentúl az emberek között, mint a ki-nek kiveszett a lelke. Rafael, a czinikus újságíró, egy nagy bohém-kompanyia előtt hit alatt vallotta, hogy Fifi szerelmes. A kollégák kaptak rajta és Fifiről blamálo hírek kezdtek szárnyra kelni.

— Fifi szerelmes, Fifi szerelmes! Ki hallott ilyet? De kibe? Kibe?

Megindultak a találgatások. Rafael ur egy szép napon diadalmas arccal újságot, hogy megvan a tettes. Akibe Fifi szerelmes, az senki más, mint maga a — kékszakállu herceg. Személyére vonatkozólag más adatokat nem tudott megszerezni, csak annyit tudott, hogy ló mint Ira Pain vagy Carver, lovagol mint gróf Sándor, tánczol mint Campilli, kártyázik mint III. Napoleon, szónokol mint Pitt vagy Apponyi, hegedül mint Vieuxtemps, zongoráz mint gróf Zichy, gordonkáz mint Fátyol Károly, czimbalmoz mint Horváth, hárfáz mint Dubez, rajzol mint Jankó, fest mint Munkácsy, márványba vés mint Rodin. Vi törrel, karddal mint Santelli, boxol mint Wellington, iszik Moley Jakabként, utazik mint Coock kapitány. Azonkívül tultesz szikrázó elmében Voltaire-en, eszméinek mélységében Balzacon. Eubilides, ki a jól dekorált kopasz fejekről hat kötetet írt, hozzá képest csak Kis Miska. Bőlebb a hildens-

himi superintendensnél, azonkívül lexicograf, archeologus, grammaticus, hermeneuta, polymathysta, commentator stb. stb.

A társaság elhült bámulatában.

— De hát ki, ki legyen ez a csodaember? — kiáltották össze-vissza. — A nevét, a nevét halljuk!

— Sajnálom, hölgyeim és uraim, — felelt Rafael ur flegmaticusan — azzal nem szolgálhatok.

Fifi ettől fogva kezdett az érdeklődés központja lenni. A láthatatlan kékszakállu herceg nimbusza kezdte körülvenni s mintegy aureolet rajzolt a szőke, boglyas fejcskérére.

A direktor megígérte, hogy megduplázza a gázsiját, ha fölfedi a rejtélyes herceg kilétét, a főkapitány az odiosus rendelet ha. on kívül helyezését ajánlotta föl, ha bemutatja ismeretlen imádójának, de mindezekre Fifi csak rejtélyesen — mosolygott.

Mert most már úgy illett, hogy Fifi, mint boldog szerelmes, néha mosolyogjon is.

És Fifi újra vidám lett. A közvélemény érdekességé avatta föl s pályatársnői újból irigyelték.

A kékszakállu herceg pedig még maig is — ismeretlen.

Weress,
kir. aljbíró.

kos urak

befektetéssel

és azért

ek azonnal

at azonnal

e hivatozni!

izlete

EKALAP
00.000 FRT

és 18-an.

zasi eredmén.,

inket arra, hogy

kra

dik arról, hogy

drb, tehát a fele.

korona

a.

folytán a magy.

és, hogy kész-

nyereményeiben

k juttatni, mint-

onal megküldjük

váltóüzletének

lya.

ket és szerszámokat az államtól, hogy existenciájukat elősegítsék és előmenetelüket biztosítsák.

A háziipar a kereskedelmi miniszter hathatós támogatásának örvend, aki vándortanítókat küld az ország minden vidékére és a háziipar minden szakmája számára és a háziipar termékeinek értékesítése körül sikerrel fáradozik.

De ami a kereskedelemügyi miniszter főgondja s bizonyoslag a legfontosabb és ahol első sorban báró Dániel hervadhatlan érdemeket szerzett a kisipar fejlesztése körül és még szerezni fog, mert még csak a kezdetén van egy nagyszabású akciónak, az a könnyen hozzáférhető és olcsó hitel a kisiparosok számára.

És amely sokat ígérő báró Dániel kereskedelemügyi miniszter programja; amely terjedelmes és a részletekig hatoló az ő politikája: ép oly elismerésre méltók azok a sikerek is, melyeket aránylag rövid minisztersége alatt elért és amelyek a nemzet osztatlan bizalmát és — mint ezt különösen hangsúlyozza a „P. Corr.“ — az érdekelt társadalmi osztályok őszinte háláját szereztek meg számára senki által el nem vitatható módon.

A kereskedelemügyi miniszter hatalmas jelentése a legfényesebb bizonyítvány az ő hivatottsága, valamint az ő és derék munkatársai fáradságtalan tevékenysége mellett.

Vegyes hírek.

— **T. Olvasóinkhoz!** Az élénken megindult politikai küzdelmeket vármegyénk hazafias közönsége is kiváló érdeklődéssel kísérve, a „Közérdek“ ez érdeklődésnek kifejezője kíván lenni, mint eddig is. Felkérjük t. olvasóinkat és lapunk barátait, hogy törekvésünkben támogatni sziveskedjenek. A beállított új évnegyedre kérjük az előfizetések mielőbbi megújítását és új előfizetők gyűjtését.

— **Előléptetés.** Ó Felsege a király f. évi október hó 16-án kelt legfelsőbb rendeletével Csiki László gyulafehérvári kir. ügyészt a debreczeni főügyészséghez főügyési helyettesé nevezte ki. E jól megérdemelt előléptetés a gyulafehérvári kir. törvénytörvényesek kiváló képzettségű ügyészt, társadalmi köreink általánosan tisztelt, becsült és szeretett tagját éri. Amennyire örvendünk e kinevezésnek, annyira fáj nekünk, hogy az igazságügynek ezen kiváló tagja vármegyénkben távozik. Magunk részéről is őszintén gratulálunk a főügyési helyettesi urnak és óhajtuk, hogy új székhelyén is környezze őt a tisztelet és szeretetnek azon foka, melyben itt nálunk a vármegyében részese volt.

— **Dr. Ebergényi Sándor** főispáni titkár, lapunk munkatársa, szabadságáról visszatért és munkásságát lapunknál újra megkezdte.

— **Névmagyarosítás.** Társadalmi életünk egyik actualis és kedvelt alakja, Fischer József, a fegyintézeti kocsár-főnök vállalkozója, nevét belügyminiszteri engedéllyel Forbátra változtatta.

— **Gyümölcs-elárverezés.** A n. enyedi gyümölcsészeti egyesület által rendezett gyümölcskiállításon bemutatott szép alma, körte és szőlő f. hó 23-dikán, vasárnap, d. u. 3 órakor a rendezés költségeinek fedezésére a vármegyeház nagytermében el fog árvereztetni, mire a gyümölcs-barátok figyelmét ez uton is felhívjuk. Miellesleg megjegyezzük, hogy ezen szép kiállítás híre Londonig eljutott, honnan Felbermann Lajos, a Ferencz József rend lovagja és a „Life“ című illusztrált újság főszerkesztője, azon szándékát tudatja az egyesület elnökségével, hogy Magyarország nyers terményeit s ezek között a magyar gyümölcsöt ismertetni akarja az angol közönséggel, minek megkönnyítésére a nevezetesebb gyümölcs-fajokból egy-egy példánynak beküldését kéri, s azon reményét fejezi ki, hogy elfogadható árszabás mellett az angol piac jó vevője lehet idővel a magyar gyümölcsnek. Az egyesület készséggel fog a felhívásnak eleget tenni.

— **Egy kis felajdulás.** Senki sem várja jobban az új vármegyeház reménybeli kiépítését, mint a tekintetes tisztség, mely egymás hátán szorong a hivatalos szobákban, de várja azt a nagy közönség is, ha egyébről nem, azért, hogy az ódon vármegyeháznak árszék felől részén éktelenkedő kis lépcső eltűnjön. Ez a csodás építkezésre valló kis lépcső kiszolgálja a járdára és a koromsótét estvéken — mint lapunk egyik barátja ma is panaszkolt — igen alkalmas arra, hogy abban az ember megbotolva nyakát szegje, mert hát az már csak természetes, hogy világítva nincsen, ezt nem futja sem a város, sem a megye tehetsége!

— **Meghívó.** Az országos polg. isk. egyesület „Marosmenti köre“ gyűlést tart 1898. október 29-én délelőtt fél 10 órakor Tordán, az áll. polg. leányiskola rajztermében. Gyűlés után a tordai tanintézetek és a város nevezetességeinek megtekintése. Délután 2 órakor tár-

sas ebéd lesz. A gyűlés tárgyai: 1. A vendégek üdvözlése Varga Dénes tordai áll. polg. isk. igazgató által. 2. A gyűlés megnyitása. 3. A „Marosmenti kör“ alakuló gyűlési jegyzőkönyvének felolvasása, hitelesítése. 4. Tagok számbavétele, új tagok jelentkezése. 5. Az orsz. polg. isk. egyesület köreinek működéséről felolvas és a „Marosmenti kör“ ügyrendjét előterjeszti megvitatás végett Kovács Dániel tordai áll. polg. isk. tan. 6. Az elfogadott ügyrendnek életbeléptetése végett a megfelelő tisztviselők megválasztása. 7. A polg. leányiskolákkal egybekapcsolt női kézimunka-tanfolyamok szervezetének ismertetése Gyöngyössi István segesvári áll. polg. isk. igazgató által. 8. A vetítő készüléknek, mint iskolai szemléltető eszköznek, ismertetése és bemutatása Kósa Sándor dicsőszentmártoni áll. polg. isk. igazgató által. 9. A következő gyűlésre vonatkozó előkészítő intézkedések. 10. Indítványok előterjesztése, tárgyalása.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a kereskedelmi m. kir. miniszter úrtól vett leirat alapján felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a Berlinben székelt császári és királyi nagykövetségünk értesítése szerint az 1897. évi október hó 1-én Németországban életbeléptetett törvény alapján margarin, vaj, sajt és zsirféléknek Németországba történő bevitelére alkalmából a határvonali vámhatóságok, nemkülönben a rendelkezési hely rendőri közegei a legszigorúbban tartoznak ügyelni arra, hogy efféle kereskedelmi célokra szánt zsiradékok, illetve élelmi cikkek tartalmazó küldemények tartalmukat illetőleg feltétlenül helyesen bevallva érkezzenek, illetve vétessenek át.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a közös hadügyminiszter úrtól vett értesítés alapján felhívja az érdekeltek kisiparosok figyelmét, hogy a közös hadsereg 1899. évi felszerelési és ruházati szükségletének 1/4 része a magyar kisipar által lesz fedezve. Szállítandó nevezetesen 26115 pár különféle lábbeli és 29677 db különféle szíjgyártó-munkák. Ezen hirdetőmennyre oly megjegyzéssel hívjuk fel a pályázni óhajtókat, hogy a részletes pályázatot és feltételeket a hivatalos órák alatt bárki is megtekintheti a kamara irodájában, ahol felvilágosítással is szívesen szolgálunk. Különben az árjelítés magyar fordításban a Budapesti Közlöny október 19. számában megjelent.

— **Kedvezményes vasuti jegyek.** A folyó évre kiadott feláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok az 1899. évre leendő érvényesítés végett már folyó évi október hó 1-től kezdve beküldhetők; azon jogosultak továbbá, kik a folyó évben új igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet maguk részére a jövő évre váltani kívánnak, annak kiállítását ugyancsak már a fenti időponttól kérelmezhetik. Nehogy tehát az érvényesítendő igazolványok legnagyobb részének beküldése és az új igazolványok kiállításának kérelmezése a folyó év utolsó hónapjára maradjon, a munkatörődésnek és az ebből származó késedelemnek elejét veendő, figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy saját érdekében cselekedjenek, ha az érvényesítés készítése, vagy az új igazolvány megszerzése iránt igazolványaik, illetve arcképeik és kezelési illetek fejében, személyenként egy korona készpénznek csatolása mellett, az előírt módon egykoronás bélyeggel ellátott folyamodvánnyal hivatali felsőbbségükhöz, illetve a jogosult nyugdíjasok szabályszerűen igazolt s ugyancsak egykoronás bélyeggel ellátott folyamodvánnyal közvetlenül a magyar királyi államvasutak igazgatóságához már most folyamodnak, mely felkérte egyúttal a hivatali főnökségeket, hogy az érvényesítést és az új igazolványok kiállítását, kerelmzők igazolványait, illetve arcképeit a kezelési illetekkel és a folyamodókról kelt példányban szerkesztendő névjegyzékkel együtt, a tendők lehető megosztása szempontjából, az igazgatóság-hoz minél előbb beküldeni sziveskedjenek. Ez alkalommal közöljük egyúttal, hogy az igazolvány határozmányainak 17. pontjában foglaltakhoz képest azon idő alatt, míg az érvényesítést végett beküldött igazolványok ott kezeltetnek, azok birtokosai részére előre nem látott utazásokra bélyegtelen folyamodvány alapján, melyben az, hogy az illető folyamodó igazolványa érvényesítés végett be van küldve, a hivatali főnök által igazolandó feláru menetjeggyel egyszeri utazásra szóló igazolványok fognak úgy az igazgatóság, mint az egyidejűleg utasított üzletvezetőségek által kiállítani, megjegyezvén, hogy azok részére, kik a fent közölt esetben egyszeri utra szóló igazolvány kiállítását kérelmezni elmulasztanák, a rendes menetdíj megfizetése esetén menetdíjvisszatérítések semmi körülmények között sem fognak engedélyeztetni.

— **A nemesi czimerbizonylatok.** A belügyminiszter 68.573/1. szám alatt a nemesi czimerbizonylatok hiteles kiállítása tárgyában a következő rendeletet adta ki valamennyi vármegyé aispánjának: A vármegyék legtöbb esetben nem rendelkeznek azzal a levéltári anyaggal és általában azokkal az eszközökkel, melyek a nemesi czimerbizonylatok hiteles kiállításának előfeltételét képezik. Ennek a következménye, hogy a felek által jóhiszeműleg a végérvényesként használni kívánt ily bizonylatok teljes bizonyító erővel nem mindig bírhatnak és hogy a felülhitelesítés vagy elbírálás végett hozzájárult felterjesztett czimerbizonylatok adatai gyakran ellenkeznek az országos levéltárban őrzött

adatokkal, minek folytán a hibák kiigazítása és a helyes czimer megállapítása sokszor hosszas tárgyalást igényel s az illetőnek különben elkerülhető költségeket is okoz. A közönség érdekeinek megóvása, valamint az országos levéltár bő anyaga által biztosított gyorsabb eljárás végett is kívánatosnak tartom, hogy ezen a kellő bizonyító adatokkal felszerelt folyamodványok alapján a czimerbizonylatok a belügyminisztérium, mint nemesi főhatóság által állíttassanak ki, mert közhitelességű bizonyítványoknak csakis ezek fogadhatók el. Midőn erről czímedet tudomás és az érdekelt közönség megfelelő tájékoztatása végett értesítem, egyúttal megjegyzem, hogy a vármegyéknek a nemesi bizonylatok, valamint a levéltárakban levő bizonyító iratok másolatának kiállítására vonatkozó joga jövőben is érintetlen marad.

— **Fontos az osztályorszájáték** minden résztvevőjére, hogy a huzási listának, valamint az újítási sorsjegyeknek idejekorán birtokában legyen. Az osztályorszájáték létezése óta a jó hírnévnek örvendő főgyűjtő Lukács Vilmos Budapest (Sas-utca) ezen tekintetben a játékosok kívánalmainak legpontosabban megfelel, úgy, hogy ennélfogva ezen czéget a nyeresé esetén mindenkor tanúsított legszigorúbb discreto folytán és a bármely összegű nyeremények gyors és kulsz kifizetése következtében osztályorszájáték beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk.

— **A „Zenélő Magyarország“** zongora- és hegedő-zenemű-folyóirat ép most megjelent XIX. füzete tartalmazza a következő zenemű-ujdonságokat: I. Gaál Ferencz Merengés-Reverie. Ábránd, Erzsébet királynő emléke. II. Truppel Károly „Felhők közlő egy kis csillag haldokolva integet“ magyar dalt. III. Fehér Aladár „La bella Marietta“ lengyelkét. IV. Greizinger Iván „Notturmo“ hegedűre zongorakísérettel. Ily rendkívül gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország“ minden egyes 20 kr os füzete, miért is minden zongorázó és hegedűsnek, ki a legjobb magyar dal-, műdal-, koplé-, szalon-, tánczenét s hegedű-ujdonságokat birni óhajtja, figyelmébe ajánlhatók e zenemű-folyóirat havonként kétszer megjelenő 10—10 oldal tartalmú füzetei. Egy negyedévben 6 füzet 60 oldal tartalommal 1 ft előfizetésért kapható, s a mostani számmal lejárt III. évnegyed füzetei együttesen kaphatók, vagy a most meginduló IV. évnegyedre előfizetések intézendők a „Zenélő Magyarország“, Klöckner Ede zenemű-kiadóhivatalába, Budapest, VI. Csengery-utca 62/a, honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bementve küldenek.

— **Harmadik magy. kir. osztályorszájáték.** Az előtűnk fekvő sorsolási tervzet szerint a harmadik osztályorszájáték első osztályának huzása november hó 17-én és 18-án lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Társa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert czéget azért ajánljuk, mert ez szigorúan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Úgy látszik hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e czéget, mert értesülésünk szerint az első és második sorsjáték alkalmával körülbelül egy millió ötszáz ezer korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyeremények száma, valamint a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — és pedig egy egész 6 ft, egy fél 3 ft, egy negyed 1 ft 50 kr, egy nyolcad 75 kr — ugyanazok maradtak a harmadik sorsjátéknál is. Aki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. és Tsa főelárúsítóhoz Budapest.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröslóhere tekintetében a belföldi forgalomban kedvező a hangulat, azonban a külföld is meglehetősen érdeklődést tanúsít termelvényünk iránt. Amerika kedvezőtlen jelentést küld világgá vöröslóhere-terméséről és megkísérli az árak felemelését, e jelentések azonban nem ellenőrizhetők, tehát nem is megbízhatók. Az ezenfelül még tekintetbe jövő európai termelő országok tudósításai még sokkal hézagosabbak, semhogy itéletet lehetne mondani a termésről. Luczernát Provencéből valamivel már jobban kinnálnak; azon tételek, melyek eddig piacra kerültek, még a jobb osztálybeli árnál is gyöngén kifejtett szemet mutatnak, különben pedig egyenletes és tiszta az áru. Magyar luczernáról továbbat sem hallani semmit.

Balta című jó árak mellett s könnyen elkelt mind, ami a piacra került.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALÁN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Le
1.0
Az össze
A legnagyobb ny
1.000
A nyeremény

31
67
3
432
763
1238
90
31700
15650
50,000
melyek hat
Rendelőle
Ké
hivatalos terv
Pontos czím.
az ez id
tavaszí
30
tájszta
és csem
más te
álló any
különfele
3
sokféle h
jutányos
és művelési
sége szol
idei remek

Legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben 1.000,000 KORONA

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 a 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
összegeben

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztályosorsjáték nem sokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

egy millió korona.

Szíves minél előbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet	6.- frt
" fél " " " " " "	3.- " "
" negyed " " " " " "	1.50 " "
" nyolczad " " " " " "	-.75 " "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi október hó 29-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa uraknak Budapest,

Kérek részemre ..... I. osztályu magy. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget ..... frt } utánvételezni kérem }
postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törörendő.

Pontos czím.

A „Sándor-telep” Ujvidéken

az ez ideig terjedésből még rendelkezésre levő készletből 1898 novemberi és 1899 tavaszi szállításra a következőket hozza eladásra:

**1 millió fásajtványt,
300,000 drb zöldajtványt**

fajtiszta **Riparia Portalis, Rupestris** és **Solonis** alanyon a legkiválóbb bor- és csemegefajokban és pedig olyan nagy fajválasztékban, mint aminőt egy más telep sem nyújthat, továbbá több mint

150,000 anyatókéből

álló anyatelepétől fajtiszta **Riparia Portalis, Rupestris, Solonis** és különféle kitűnő **Hybride** fajokban

3 millió sima vesszőt, 1¹/₂ millió gyökeres vesszőt

egy ojtási, mint iskolázottási célokra, jutányos árak mellett.

Immunis homoki szőlők telepítésére vagy szénkénnel való eljárásra egy igen szép, sokféle hazai és a legértékesebb külföldi fajokból álló gyűjtemény európai gyökeres vesszőt jutányos árak mellett szintén eladásra bocsát.

Az 1898-99-iki idényre kibocsátott árjegyzéket, mely az eladásra kerülő fajok minőségét, sajátosságait és művelési módját tartalmazza, kívánatra mindenkinek megküldi, valamint mindennemű tárgyi felvilágosítással készséggel szolgál a teleptulajdonos

ADAMOVICH SÁNDOR,

bor-nagykereskedő Ujvidék, Bács-Bodr. m.

NB. Fajtiszta telepem meglátogatására a tisztelt vevőket annál inkább is meghívom, mivel telepem ez ideig remek szép állapota egy valódi látványosság.

1596 2-3

Értesítés.

Lelkész, tanító, jegyző, gazdatiszt és értelmes kisbirtokos urak

figyelmébe ajánljuk egy a bel- és külföldön egyaránt keresett termény termelésére.

500 □ öl területen, utasítás folytán, kellő szakértelemmel, alig 1-2 frt befektetéssel — minden elemi csapás dacára is — évenként 200-350 frt jövedelem elérhető és azért **kezeskedem.**

Mintán a tél fagyja előtt a föld előkészítendő, kívánatos, hogy az érdeklő felek azonnal forduljanak

Mérey Sándor

termény- és kertinövény-kereskedő h. ó z

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz. a.

ahol csakis 15 kr postabélyeg beküldése után a kellő felvilágosítás és magyarázat azonnal megadatik.

Kérjük a lap hirdetésére hivatkozni!

1590 2-3

A Szt.-király-utczában levő 128. számú

házas telek

mely áll 5 szoba, 1 konyha, kamara, pincze, padlás, istálló és egyéb mellék-épületekből, a ház végén levő 1 hold szántófölddel, kuttal (melynek ivó-vize kitűnő), **1899. évi április hó 24-től haszonbérbe kiadó**, esetleg örök áron eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal, **Czeiler Edével**, Tövis-utca 9. sz. a.

1580 4-6

Eladó

az „Alsófehérvármegyei gazdasági egy-let” tulajdonát képező

2 kazal széna és 1 kazal sarju

a herzsai bérbirtokon.

Ajánlatok az ár megnevezésével f. évi **december hó 15-ig Székelyhidú Viktor** gazd. egyesületi titkárhoz **Nagy-Enyed** nyújtandók be.

1605 1-3

Uj faraktár.

Nagy-Enyeden a Szent-király-utca 122-ik házszám alatt **saját gúzfürészem gyármányából** épületfa-, deszka-, lécz- és zsindey-raktárt állítottam, hol a legjutányosabb áron vásárolható.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Müller János,

a Szász-Régeni első Gúzfürész és Tégtagyár tulajdonosa.

1584 3-3

NÁLUNK
 vásárol Magyar osztály-
 sorsjegyekre körülbelül
2 MILLIO
 KORONÁT
NYERTEK!

NYERŐ-SORSJEGYEKET
 csak oly
 váltunk be,
 melyek nálunk vásároltakak.

MI
 csak hivatalos
 SORSOLÁSI JEGYZÉKET
 tudunk szét és pedig
 mindjárt megjelenése után
 felszólítás nélkül.

13 MILLIO 160 000 KORONA

A kihívásban előnyös és nyereséi esélyekben bővelkedő játéktervezet folytán a magy. osztálysorsjátékot a külföldön is nagyon kedveltek és oly élénk az érdeklődés, hogy kész-
 letünk már nemcsakára ki lesz merítve.
 A ki tehát a most kezdődő III. magy. kir. osztálysorsjáték nyereséjében
 részesedni kíván, szívesséjük megbizását **haladéktalanul** hozzánk juttatni, mint-
 hogy sorsjegyeinket rendszerint már jóval a húzás előtt eladtuk.
 A megbízás vétele után — a mennyiben készletünk tart — azonnal megküldjük
 a rendelt sorsjegyet.

NYERŐ-SORSJEGYEKET
 csak oly
 váltunk be,
 melyek nálunk vásároltakak.

MI
 csak hivatalos
 SORSOLÁSI JEGYZÉKET
 tudunk szét és pedig
 mindjárt megjelenése után
 felszólítás nélkül.

13 MILLIO 160 000 KORONA

A kihívásban előnyös és nyereséi esélyekben bővelkedő játéktervezet folytán a magy. osztálysorsjátékot a külföldön is nagyon kedveltek és oly élénk az érdeklődés, hogy kész-
 letünk már nemcsakára ki lesz merítve.
 A ki tehát a most kezdődő III. magy. kir. osztálysorsjáték nyereséjében
 részesedni kíván, szívesséjük megbizását **haladéktalanul** hozzánk juttatni, mint-
 hogy sorsjegyeinket rendszerint már jóval a húzás előtt eladtuk.
 A megbízás vétele után — a mennyiben készletünk tart — azonnal megküldjük
 a rendelt sorsjegyet.

100,000 db sorsjegyből feltétlenül nyer **50,000** db, tehát a fela-
 A 3-ik sorsjáték egymást követő 6 osztályában összesen

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy
 ezen sorsjáték a legnagyobb nyereséi esélyeket nyújtja.

HÚZÁS 1898. NOVEMBER 17. és 18-án.

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy
 ezen sorsjáték a legnagyobb nyereséi esélyeket nyújtja.

100,000 db sorsjegyből feltétlenül nyer **50,000** db, tehát a fela-
 A 3-ik sorsjáték egymást követő 6 osztályában összesen

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy
 ezen sorsjáték a legnagyobb nyereséi esélyeket nyújtja.

HÚZÁS 1898. NOVEMBER 17. és 18-án.

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy
 ezen sorsjáték a legnagyobb nyereséi esélyeket nyújtja.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tételük, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték III. Sors-
 játék I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a föelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által
 jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

**A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
 Harmadik Sorsjáték.
 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresemény.**

Első osztály. Betét 12 korona. Húzás: 1898. nov. 17. és 18-án.	Második osztály. Betét 20 korona. Húzás: 1898. jan. 14. és 15-én.	Harmadik osztály. Betét 32 korona. Húzás: 1899. jan. 10. 11. és 12-én.	Negyedik osztály. Betét 40 korona. Húzás: 1898. jan. 31. és febr. 1-én.	Ötödik osztály. Betét 32 korona. Húzás: 1899. febr. 22. és 23-án.	Hatodik osztály. Betét 24 korona. Húzás: 1899. márczius 15-től ápr. 12-ig.
Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben Korona 1.000.000 (Egy millió)
1 á 60000	1 á 70000	1 á 80000	1 á 90000	1 á 100000	
1 á 20000	1 á 25000	1 á 30000	1 á 30000	1 á 30000	
1 á 10000	1 á 10000	1 á 20000	1 á 20000	1 á 20000	
1 á 5000	1 á 5000	1 á 15000	1 á 15000	1 á 15000	
3 á 2000 6000	3 á 3000 9000	3 á 10000 30000	3 á 10000 30000	3 á 10000 30000	
5 á 1000 5000	5 á 2000 10000	5 á 5000 25000	5 á 5000 25000	5 á 5000 25000	
8 á 500 4000	8 á 1000 8000	8 á 2000 16000	8 á 2000 16000	8 á 2000 16000	
30 á 300 9000	20 á 500 10000	10 á 1000 10000	10 á 1000 10000	10 á 1000 10000	
50 á 100 5000	60 á 300 18000	70 á 500 35000	70 á 500 35000	70 á 500 35000	
2900 á 40 116000	3900 á 80 312000	4900 á 130 637000	3900 á 170 663000	3900 á 200 780000	
3000 nyer. K. 240000	4000 nyer. K. 477000	5000 nyer. K. 898000	4000 nyer. K. 934000	4000 nyer. K. 1061000	

Az I. osztály húzása 1898. november hó 17. és 18-án lesz. A húzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság
 és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték
 valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. október 23-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay. Hazay.

1-1 1604

Előfizetési felté
 helyben házhoz hordva v
 postán küldve
 Egész évre . . . . .
 Fél évre . . . . .
 Negyedévre . . . . .

Hirdetések díj
 □ centiméterenként 3 be
 dők és gyárosok külön árka
 ben részesülnek
Bélyegdíj 30 kraj
 Nyílt tér sora
 Me

Ki
 A nemzeti érzes
 gyelet ápolása mar
 nőknek. Ő hívta fel
 ósének, az Árpád-
 Bélának s nejének
 ványaira, melyeknek
 nemes keblű király
 kodott.

A király saját kö
 tett elődjének s a
 ványok fejedelmekh
 koronázási templom
 Az országos jelen
 szes törvényhatóság
 magukat, fényesen
 gyászszertartáson m
 megható szavakban
 előtt elhunyt Árpá
 leméről.

Senki méltóbban
 letes funkciót, mi
 történettudós s kiné
 mindyájunk előtt p
 Ő, a történettudo
 király egyeniségét,
 alatt az ország ny
 tekintélynek örvend
 III. Béla nevezet
 emlékei. Külföldön,
 magyarok eleinte
 hittek nemzeti érzi
 zanczi erkölcsöktől
 áki fiatalságának év
 Rómájában töltötte

III. Béla azonba
 erkölcsi nem mot
 hogy nem ültette at
 ellenkezőleg, oly tö
 önkénynek és hatal

A hercegprímás
 törvényes intézkede
 mes gondolkozását.

Erzsébet
 A Közé
 Itt
 (Felolvastatt az Erdé
 október

Guász van . . .
 Királynenk sz
 Hogy tudjunk
 Fajdalmunkban

Itthon való
 Fényes trón

Ahel lakott
 Mindenütt
 Királyunk r
 A szerelem,

Családjában
 Anuak mele
 Édes csók v
 Mosoly a sz
 Halálutásában
 Egy új élet